

MACARİSTAN

MACARİSTAN Tarım Sektörü Ülke Yatırımcı Rehberi

2022

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

GENEL BİLGİLER	3
EKONOMİK GÖSTERGELER	4
LOJİSTİK	4
HUKUKİ ALTYAPI	5
TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMALARİ	5
BAŞLICA ULUSLARARASI ÜYELİKLER.....	5
MACARİSTAN PAZARINA ERİŞİM DURUMU	6
TARIM SEKTÖRÜ	7
İKLİM	9
TOPRAK ÖZELLİKLERİ VE ARAZİ KULLANIMI.....	9
BİTKİSEL ÜRETİM	10
EKİM ALANLARI.....	10
VERİM	12
ÜRETİM MİKTARI	14
HAYVANSAL ÜRETİM.....	16
HAYVANSAL ÜRETİM	16
HAYVAN VARLIĞI.....	17
ORMAN ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ	18
DIŞ TİCARET	19
DIŞ TİCARET ORTAKLARI	19
MACARİSTAN'IN İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ	20
MACARİSTAN'IN TARIM ÜRÜNÜ İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 ÜLKE	20
MACARİSTAN'IN İTHAL ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ	21
ORMAN ÜRÜNLERİ İTHALATI.....	22
ORMAN ÜRÜNLERİ İHRACATI.....	22
TÜRKİYE-MACARİSTAN TİCARETİ	23
TÜRKİYE'NİN MACARİSTAN'A İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ	23
TÜRKİYE'NİN MACARİSTAN'DAN İTHAL ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ	24
TÜRKİYE'DEN MACARİSTAN'A İHRAÇ POTANSİYELİ YÜKSEK ÜRÜNLER	25
YATIRIM ORTAMI	26
BANKACILIK	28
VERGİLENDİRME.....	29
KAYNAKÇA	31
SONSÖZ VE İLETİŞİM	32

KISALTMALAR

EBRD	: European Bank for Reconstruction and Development	Avrupa Birliği İmar ve Kalkınma Bankası
EU / AB	: European Union	Avrupa Birliği
EC / AK	: European Council	Avrupa Konseyi
ESCO / AGİT	: European Security and Cooperation Organization	Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü
FAO	: Food and Agriculture Organization	Gıda ve Tarım Örgütü
IAEA	: International Atomic Energy Agency	Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu
IBRD	: International Bank for Reconstruction and Development	Uluslararası Yeniden Yapılandırma ve Kalkınma Bankası
ICAO	: International Civil Aviation Organization	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
IFAD	: International Fund for Agricultural Development	Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu
IFC	: International Finance Corporation	Uluslararası Finans Kurumu
IFRC	: International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies	Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu
IHO	: International Hydrographic Organization	Uluslararası Hidrografi Örgütü
ILO	: International Labor Organization	Uluslararası Çalışma Örgütü
IMF	: International Monetary Fund	Uluslararası Para Fonu
IMO	: International Maritime Organization	Uluslararası Denizcilik Örgütü
Interpol	: International Criminal Police Organization	Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı
IOC	: International Olympic Committee	Uluslararası Olimpiyat Komitesi
IOM	: International Organization for Migration	Uluslararası Göç Örgütü
NATO	: North Atlantic Treaty Organization	Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü
OECD	: Economic Development and Cooperation Organization	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
PCA	: The Permanent Court of Arbitration	Daimi Tahkim Mahkemesi (BM)
SECI	: Southeast European Cooperative Initiative	Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi
UN	: United Nations	Birleşmiş Milletler
UNCTAD	: The United Nations Conference on Trade and Development	Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı
UNESCO	: The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UNHCR	: UN Refugee Agency	Birleşmiş Milletler Sığınmacı Ajansı
UNIDO	: United Nations Industrial Development Organization	Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü
UNWTO	: World Tourism Organization	Dünya Turizm Örgütü
UPU	: Universal Postal Organization	Evrensel Posta Birliği
WCO	: World Customs Organization	Dünya Gümrük Örgütü
WFTU	: The World Federation of Trade Unions	Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu
WHO	: World Health Organization	Dünya Sağlık Örgütü
WIPO	: World Intellectual Property Organization	Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü
WTO	: World Trade Organization	Dünya Ticaret Örgütü

GENEL BİLGİLER

Resmi Adı	Macaristan
Nüfus bilgisi ve istihdam verileri	9.699.577 (2022) İşgücü: Tarım %4,9 Sanayi %30,3 Hizmet %64,5
Dil (Resmi diller)	Macarca
Yüzölçümü	93.028 km2
Başkenti	Budapeşte
Başlıca Şehirleri	Debrecen, Szeged, Miskolc, Pecs, Győr
Yönetim Şekli	Parlamentar Demokrasi
Devlet Başkanı	Katalin NOVAK
Başbakan	Viktor ORBAN

Siyasi ve İdari Yapısı	<p>Devlet gücünün en yüksek organları, parlamento (milli meclis) ve başkanlık konseyidir (hükümet yönetim kurulu). Başkanlık konseyi üyeleri, parlamentodan seçilir ve parlamentoya karşı sorumludur. En üst idari merci, bakanlar kurulu olup, üyeleri hükümet yönetim kurulunun tavsiyesi üzerine parlamento tarafından seçilir ve azledilir.</p> <p>Başkanlık konseyinin başkanı Macaristan'ın devlet başkanıdır, bakanlar kurulu başkanı ise başbakan gibi görev yapar. Mahalli, ekonomik, sosyal ve kültürel faaliyetler, bir üst seviyedeki bölge otoritesine karşı sorumlu olan konseyler hiyerarşisiyle yönetilir. Macaristan, 19'u komita ve beşi komita statüsünde olmak üzere 24 idari üniteye bölünmüştür.</p>
Genel Güvenliği	<p>AB üyesi olan Macaristan, sınır komşuları ile sorun yaşamamaktadır. Macaristan Varşova Paketi eski üyeleri arasında ilk NATO üyesi statüsü kazanan ülkedir.</p>
Coğrafi Konumu	<p>Genellikle düz bir satıha sahip olan ülkede üç ana coğrafi bölge vardır: Transdanubia Tuna nehrinin batısında kalan nispeten yüksek alandır. Nagyafold Tuna nehrinin doğusunda kalan, ülke topraklarının yaklaşık yarısını oluşturan, bereketli toprakları, kumlu ve sulak alanları barındıran bir bölgedir.</p> <p>Ülkeden geçen iki büyük nehir vardır. Bunlardan birincisi olan Tuna Nehri, 2850 m uzunluğunda olup, uzunluğu itibariyle Volga'dan sonra Avrupa'nın en uzun nehridir. Macaristan'ı baştanbaşa ikiye bölen Tuna Nehri, Karadeniz'e dökülmeden önce sekiz ülkeden geçer. Budapeşte, Tuna'nın iki yakasında kuruludur. İkinci büyük nehir Tisza ise, 968 km uzunluğunda olup, Ukrayna'da Karpatlardan doğar, Sırbistan'daki Karlofça yakınlarında Tuna ile birleşir.</p>

EKONOMİK GÖSTERGELER

GSYİH (Satın alma gücü paritesi)	302,3 Milyar \$
Ülkenin ekonomik büyüme hızı	%3,7 (IMF tahmini, 2022)
Kişi başına düşen milli geliri	40.940 \$ (IMF tahmini, 2022)
Tüketici fiyat enflasyonu	%10,3 (IMF tahmini, 2022)
İhracat/ ithalat	İhracat: 37,3 Milyar \$/ İthalat: 34,5 Milyar \$
İşsizlik oranı	%4,1 (DB tahmini, 2021)
İşgücünün sektörel dağılımı (%)	Tarım %42,3 Sanayi %22,6 Hizmet %35,1
İnsani gelişmişlik endeksi	0,854 (HDI değeri) / 41. Sırada (192 ülke arasında) (2019 UNDP)
Dünya Bankası iş yapma kolaylığı endeksi	52. sırada (190 ülke arasında) (2020 WB)
Ekonomik serbestlik endeksi	54. Sırada (165 ülke arasında)
Küresel rekabetçilik açısından durumu	47. Sırada (141 ülke arasında) (World Economic Forum)
GSYH'nin sektörel dağılımı	Tarım %3,9; Sanayi %31,3; Hizmetler %64,8
Asgari ücret/ tarımsal asgari ücret	541,7 avro, lise mezunları için yaklaşık 650 avro
Doğal kaynakları	Madenlerin en önemlileri, boksit, maden kömürü, linyit, uranyum, manganez. Macaristan sıcak su kaynakları bakımından oldukça zengindir.
Başlıca tarımsal üretim	Mısır, buğday, süt, ayçiçeği tohumu, arpa, kolza tohumu, şeker pancarı, elma, domuz eti, üzüm

LOJİSTİK

Havalimanı sayısı ve gümrük kapısı sayısı	41 Havalimanı (2021) / 6 uluslararası havalimanı
Denizle olan bağlantısı (kıyısı var/yok)	Denize kıyısı bulunmamaktadır.
Liman bağlantısı (Liman var/yok),	Macaristan, Avrupa'daki önemli limanlara ve terminalere doğrudan bağlantılıdır. Bazı ana tren hatları, Macaristan'ı, Batı Avrupa'nın ana limanlarıyla (ör. Hamburg, Bremerhaven, Rotterdam), Adriyatik'ten (Koper, Rijeka, Trieste) ve Karadeniz'den (Constanta) düzenli blok tren hizmetleri ile bağlar. Kuzey Denizi, Adriyatik ve Akdeniz'deki Avrupa limanlarına haftalık 50'den fazla tarifeli konteyner tren seferi vardır

HUKUKİ ALTYAPI

Tarımsal İşbirliği Anlaşmaları

Anlaşmanın Adı	İmza Tarihi/Yeri	RG Tarih/No
Tarım Alanında İşbirliği Anlaşması	24.06.1986 Budapeşte	Resmi Gazete: 86/10894
Ormancılık Alanında İyi Niyet Beyanı		
Su Alanında İyi Niyet Beyanı	18.12.2013 Ankara	-
Doğa Koruma ve Milli Parklar Alanında İyi Niyet Beyanı	18.12.2013 Ankara	-

Kaynak: (TOB, 2022) (Resmi Gazete, 2022)

TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMALARI

Ülke Adı	Yürürlük Tarihi
Avustralya	01.01.1974

Kaynak: (DTÖ, 2022)

BAŞLICA ULUSLARARASI ÜYELİKLER

İkili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı ticari ilişkiler

Macaristan, 2004 yılında Avrupa Birliği'ne (AB) tam üye olmasının ardından Dış Ticaret Politikası dahil olmak üzere Avrupa Birliği'nin diğer tüm ortak politikalarıyla beraber ortak ticaret politikasını da üstlenmiş ve AB'nin ortak gümrük tarifesini uygulamaya koymuştur.

Avrupa Birliği üyesi bir ülke olarak diğer üye ülkeler gibi Ortak Ticaret Politikasının en önemli aracını teşkil eden Ortak Gümrük Tarifesini (OGT) uygulamaktadır.

Üyesi olduğu başlıca uluslararası kuruluşlar

Birleşmiş Milletler, NATO (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü), Avrupa Birliği (AB), Avrupa Konseyi, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü), DTÖ (Dünya Ticaret Örgütü), EBRD (Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası), IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı), ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), IMF (Uluslararası Para Fonu), SECI (Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi), Vişegrad Dörtlüsü

Kaynak: (Anonim a, 2022)

MACARİSTAN PAZARINA ERİŞİM DURUMU

Macar para birimi forint 1996'da konvertibl hale getirilmiş ve dövizle işlemlerin liberalleştirilmesi süreci 2001'de tamamlanmıştır. 2004 yılında AB'ye tam üye olan Macaristan'da avro yerine forint kullanılmaktadır.

Macaristan Bankalar Birliği 17 Şubat 1989'da kurulmuş olup, üyeleri Macaristan'da kayıtlı olup faaliyet gösteren bankalardan oluşmaktadır. 40'dan fazla üyesi vardır.

Nakit kullanımı hala ağırlıklı yöntemlerden biri iken, elektronik ödeme ve kart kullanımı günden güne artış göstermektedir. 1 Temmuz 2019'da başlayan bir sistemle Macaristan Merkez Bankası, yerli (HUF cinsinden) anlık ödeme çözümünü uygulamak için bir proje başlatmıştır. Yeni ödeme sistemi 24/7/365 temelinde Macar ödeme hesapları arasında saniyeler içinde ödeme yapmaya imkân vermektedir.

Macar gümrük mevzuatı ve politikaları AB mevzuatı ile tamamen uyumlu hale getirilmiştir.

Temel olarak, AB gümrük mevzuatı aşağıdaki ana düzenlemelerden oluşmaktadır:

- Avrupa Parlamentosu ve Konseyin 952/2013 sayılı ve Birlik Gümrük Kanunu'nu belirleyen Yönetmelik
- Birlik Gümrük Kodunun belirli hükümleri ile ilgili ayrıntılı kurallar konusunda Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 952/2013 numaralı Yönetmeliğini (AB) tamamlayan Komisyon Tebliğ Yönetmeliği (AB) 2015/2446
- Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 952/2013 Sayılı Tüzüğü'nün (AB) Birliğin Gümrük Kanunu'nu belirleyen belirli hükümlerinin uygulanmasına ilişkin ayrıntılı kuralları belirleyen 2015/2447 sayılı Komisyon Uygulama Yönetmeliği
- Elektronik sistem olarak henüz faal olmayan Birlik Gümrük Kanunu'nun belirli hükümleri için geçiş kurallarına ilişkin Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 952/2013 sayılı Tüzüğü'nü tamamlayan ve Yetki Yönetmeliği (AB) 2015/2446'yı değiştiren 2016/341 no.'lu Komisyon Tebliğ Yönetmeliği (AB)
- Gümrük vergilerini hafifleten Topluluk sistemi kuran 1186/2009/EC sayılı Konsey Tüzüğü
- Tarife ve istatistiki sıralama ve Ortak Gümrük Tarifesine ilişkin 2658/87/EEC sayılı Konsey Tüzüğü

Macaristan pazarı ve pazara erişim koşulları ile ilgili olarak Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan "[Macaristan Pazar Bilgileri](#)" dosyasında geniş bilgilere yer verilmektedir (Anonim b, 2022).

TARIM SEKTÖRÜ

Macaristan'ın %80'inden fazlası kaliteli toprakla kaplıdır ve ekilebilir arazilerin toplam yüz ölçümüne oranında Macaristan dünya genelinde üst sıralarda yer almaktadır.

Macaristan 1,6 milyon tondan fazla üretimle Avrupa'nın en büyük 2. ayçiçeği üreticisi olup, 8,3 milyon tondan fazla üretimle küresel düzeyde ilk 10 mısır ihracatçısı ülke arasında yer almaktadır. AB ülkeleri arasında sebze-meyve yetiştiriciliğinde de öne çıkan Macaristan, ayrıca 510.000 tondan fazla kanatlı üretimi ile AB ülkeleri arasında 6. sırada yer almaktadır.

İhracata yönelik alt sektörler bakımından, et işleme ve konserve sektöründe 2,6 milyar avro toplam üretim değeri söz konusu olup, üretimin %38'i ihraç edilmektedir. Evcil hayvan ve diğer hayvan yeminde 1,3 milyar avroluk üretimin %50'si ihracata konu olup, diğer yarısı iç pazarda tüketilmektedir. Tatlılar, atıştırmalıklar ve hazır yiyeceklerde 994 milyon avro üretim söz konusu olup, %59'u ihraç edilmektedir. Meyve-sebze işleme sektöründe ise 918 milyon avroluk üretimin %65'i ihraç edilmektedir. Bitkisel ve hayvansal yağlarda 842 milyon avro üretim değeri söz konusu olup, bu sektörde de üretimin %65'i ihracata konu olmaktadır.

Macaristan, otomasyona dayalı üretimi ile uluslararası kalite ve güvenlik standartlarında ve ileri paketlenme yöntemleri ile GDO içermeyen, biyo, vegan, helal, kosher seçenekleri ile gıda üretimini teşvik etmektedir.

Macar sanayicilerin tarım teknolojilerine yatırım yapmasıyla birlikte tarım teknolojileri, su yönetimi ve çevre teknolojisinde Avrupa'da öne çıkan ülkelerden biri olan Macaristan söz konusu teknolojilerin ihraç edilmesini ayrıca önemsemektedir.

Macaristan'da 1994 tarihli "Ekilebilir Toprak Yasası" yürürlükten kaldırılarak yerine 2013 tarihli ve 122 sayılı "Tarım ve Orman Arazilerinin Devri Hakkında Kanun" yürürlüğe girmiştir. Yeni Kanuna göre, çiftçi olmayan Macar vatandaşları ve AB vatandaşları, yalnızca 1 hektar kadar arazi satın alabilme hakkına sahip olurken, "çiftçi" olarak görülen tüzel kişiler ise 300 hektara kadar tarım arazisi satın alabilmektedirler. Kiralanabilecek azami alan 1.200 hektara kadar çıkmaktadır. Hayvancılık işletmelerinde alanın maksimum boyutu 1.800 hektardan fazla olamamaktadır. Öte yandan yeni Kanun ile Tüzel kişilikler arazi alımlarından hariç tutulmuşlardır.

Öte yandan arazi transferleri, belirli kullanım kısıtlamalarına da bağlıdır. Mülkiyetin ilk 5 yılı için alıcı, arazinin kullanımını herhangi bir üçüncü şahsa devredememektedir, toprağı işleme yükümlülüğüne uymak zorundadır ve toprağı tarım dışı amaçlarla kullanmamayı taahhüt etmelidir. Macaristan'da hayvancılık önemli bir rol oynamaktadır. Yetiştirilen başlıca hayvan türleri sığır, domuz, koyun ve kümes hayvanlarıdır. Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün ülke GSYİH'ye sağladığı katma değer %4,1'dir.

Tarım ve Tarıma dayalı Sanayi durumu (tarım ve tarıma dayalı sanayi işletme sayısı) (örn; yem bitkisi sanayisi, rafine Ayçiçek yağı sanayisi, tohum vs.)

Gıda endüstrisinde 6,1 milyar avroya ulaşan toplam ihracat geliri ile Macaristan, toplam 10,9 milyar avro değerinde gıda üretimine sahiptir ve bu toplam sanayi üretiminin %10,8'ini oluşturmaktadır. 100 civarında büyük firma, 200'den fazla orta ölçekli şirketin yer aldığı gıda endüstrisi 140.000'den fazla kişiye istihdam sağlamaktadır.

Tarıma dayalı OSB ve hayvancılık OSB sayısı;

Macaristan'da tarıma veya hayvancılığa dayalı OSB bulunmamaktadır.

Tarımsal anlamda çiftçileri destekleme programları;

AB fonları tarım ve kırsal kalkınma için kullanılabilir. Coğrafi konumu ve doğal kaynakları tarımsal ürün çeşitliliğini etkinleştirmektedir. Gıda işleme teknolojileri önemli bir potansiyel teşkil etmekte olup, hatta bu alanda yapılacak yatırımlara Macaristan Yatırım Teşvik Ajansı aracılığıyla yatırım teşviki sağlanmaktadır.

Kaynak: (Anonim b, 2022)

İKLİM

Macaristan iklimi bilinen karasal iklim özellikleri göstermektedir. Kışları soğuk, bulutlu ve nemli, yazları ise sıcak geçmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık 9,7 °C'tır. Kışın ortalama sıcaklık 0'dan -15 °C'ye değişirken yazları ise 27°C ile 32 °C arasında olmaktadır. En soğuk ay Ocak, en sıcak ay ise Temmuz'dur.

Kaynak: (DTÖ, 2022)

TOPRAK ÖZELLİKLERİ VE ARAZİ KULLANIMI

Topraklar Macaristan'ın en değerli doğal kaynakları arasında yer almaktadır. Elverişli iklim ve toprak koşulları, Macarların Karpat Havzası'na yerleşmesinde etkili olmuştur. En verimli topraklardan olan çernozyum, genellikle otlakların altında lős ve lős benzeri tabakalarda gelişmiştir. Macaristan'ın %21'i bu topraklarla kaplıdır.

Kaynak: (Anonim a, 2022)

BİTKİSEL ÜRETİM

EKİM ALANLARI

Ürün	2018 (ha.)	2019 (ha.)	2020 (ha.)
Mısır	939.080	1.027.590	981.010
Buğday	1.026.150	1.015.640	936.620
Ayçiçeği	616.950	564.110	612.570
Kolza	330.560	300.600	310.020
Arpa	244.170	247.370	261.380
Tritikale	87.570	83.910	73.810
Üzüm	66.060	64.920	59.630
Soya fasulyesi	62.120	58.230	58.670
Çavdar	26.230	25.940	26.320
Elmalar	31.840	30.970	25.970
Yulaf	22.630	21.770	25.760
Yağlı tohumlar	23.720	26.520	24.710
Sorgum	9.620	23.320	22.820
Bezelye (yeşil)	21.710	19.240	18.010
Vişne	13.290	13.320	13.460
Şekerpancarı	15.770	14.080	12.910
Bezelye (kuru)	15.760	15.610	10.840
Patates	13.510	13.290	10.270
Erikler ve sloes	7.920	7.960	7.060
Tahıllar	9.580	10.270	6.880
Ceviz (kabuklu)	5.400	6.000	6.400
Kayısı	5.040	4.990	5.940
Meyveler	5.100	5.660	5.630
Şeftali ve nektarin	5.200	5.060	4.170
Karpuzlar	5.090	5.120	3.740
Yaprak Tütün	3.720	3.460	3.230
Kirazlar	2.590	2.610	3.160
Çeltik tarlası	2.930	2.650	2.990
Armutlar	2.840	2.810	2.620
Kabak ve su kabakları	2.250	2.210	2.460

Lahana ve diğer lahana turleri	2.410	2.480	2.180
Domates	2.500	2.410	1.820
Soğan (kuru)	1.550	1.670	1.660
Havuç ve şalgam	1.450	1.610	1.580
Biber ve biber (yeşil)	1.910	1.850	1.570
Fasulye (yeşil)	1.620	1.460	1.410
Kuşkonmaz	1.450	1.550	1.210
Kuş zm	1.210	1.230	1.170
ilekler	730	730	880
Keten tohumu	1.130	1.070	860
Sarımsak	1.260	1.080	770
Meyve (sert ekirdekli)	350	460	660
Meyve	200	200	600
Bakliyat	330	380	590
Bakla, at fasulyesi (kuru)	850	740	580
Salatalık ve kornişon	740	650	490
Ispanak	450	470	460
Kavunlar, diğer (cantaloupes dahil)	570	530	450
Fındık (kabuklu)	350	370	430
Badem (kabuklu)	260	310	350
Kestane	250	260	340
Karnabahar ve brokoli	1.140	1.110	330
Ahududu	570	520	250
Marul ve hindiba	280	300	220
Acı bakla	230	260	170
Sebzeler (taze)	220	210	130
Tahıl, karışık	0	0	60
Pırasa, diğer soğanlı sebzeler	110	100	60
Yaban mersini	20	40	40
Patlıcan (patlıcan)	50	40	40
Enginar	0	10	10

Kaynak: (FAOSTAT, 2022)

VERİM

Ürün	2018 (kg/ha.)	2019 (kg/ha.)	2020 (kg/ha.)
Badem (kabuklu)	423	419	371
Elmalar	21.319	16.091	15.353
Kayısı	2.843	5.108	1.788
Enginar	-	5.000	7.000
Kuşkonmaz	3.959	4.329	4.793
Arpa	4.692	5.592	5.677
Fasulye (yeşil)	9.630	9.315	9.993
Meyveler	3.571	3.085	2.776
Yaban mersini	1.500	1.000	1.000
Bakla, at fasulyesi (kuru)	2.129	2.081	2.190
Lahana ve diğer lahana türleri	22.120	20.258	23.005
Havuç ve şalgam	45.179	51.503	50.146
Karnabahar ve brokoli	17.632	17.009	21.939
Tahıllar	1.863	2.224	1.345
Kirazlar	4.641	4.012	2.725
Vişne	6.288	4.707	4.566
Kestane	600	769	735
Biber ve biber (yeşil)	51.770	55.443	55.490
Salatalık ve kornişon	40.230	41.046	50.245
Kuş üzümü	3.926	3.699	3.479
Patlıcan (patlıcan)	19.800	20.000	20.750
Meyve, çekirdekli çekirdek	7.771	6.087	3.879
Meyve, taş nes	2.600	2.500	1.783
Sarımsak	6.294	6.593	6.766
Üzüm	8.070	7.043	2.333
Fındık (kabuklu)	400	460	7.296
Kenevir çekme atıkları	2.600	1.182	442
Pırasa, diğer soğanlı sebzeler	11.909	14.800	19.500
Marul ve hindiba	31.179	28.367	35.455
Keten	1.239	1.383	1.361
Acı bakla	1.130	1.231	1.177

Mısır	8.445	8.009	8.527
Kavunlar, diğer (cantaloupes dahil)	26.737	27.962	27.822
Yulaf	2.621	3.230	2.988
Yağlı tohumlar	665	680	712
Soğan (kuru)	25.407	29.054	32.615
Şeftali ve nektarin	4.621	5.767	3.038
Armutlar	9.137	7.957	7.760
Bezelye (kuru)	2.017	2.477	2.261
Bezelye (yeşil)	4.137	4.755	4.998
Erikler ve Yaban Mersini	5.895	5.685	3.830
Patates	24.247	25.850	26.299
Bakliyat	1.485	2.947	2.153
Kabaklar, kabak ve su kabakları	14.720	15.122	13.529
Kolza	3.033	3.034	2.829
Ahududu	2.211	2.135	1.960
Çeltik tarlası	4.580	4.162	3.926
Çavdar	3.366	3.490	3.205
Sorgum	4.519	5.416	4.765
Soya fasulyesi	2.918	2.912	2.825
Ispanak	18.400	17.851	19.326
Çilekler	7.370	7.178	6.977
Şekerpancarı	60.753	58.487	60.454
Ayçiçeği	2.967	3.026	2.772
Yaprak Tütün	1.788	1.766	1.576
Domates	84.744	78.257	84.692
Tritikale	3.753	4.032	4.127
Sebzeler, taze nes	25.318	22.571	24.692
Ceviz (kabuklu)	1.069	1.137	853
Karpuzlar	35.134	34.107	39.398
Buğday	5.124	5.295	5.468

Kaynak: (FAOSTAT, 2022)

ÜRETİM MİKTARI

Ürün	2018 (ton)	2019 (ton)	2020 (ton)
Mısır	7.930.560	8.229.690	8.365.430
Buğday	5.258.430	5.377.710	5.121.480
Ayçiçeği	1.830.280	1.706.850	1.697.960
Arpa	1.145.540	1.383.260	1.483.950
Kolza	1.002.710	912.120	876.900
Şeker Pancarı	958.080	823.500	780.460
Üzüm	533.070	457.250	435.050
Elma	678.780	498.330	398.710
Tiritikale	328.660	338.340	304.600
Patates	327.580	343.540	270.090
Soya Fasulyesi,	181.240	169.570	165.760
Domates	211.860	188.600	154.140
Karpuz	178.830	174.630	147.350
Sorgum	43.470	126.290	108.730
Yeşil bezelye	89.810	91.480	90.020
Yeşil biber	102.570	98.880	87.120
Çavdar	88.290	90.540	84.350
Havuç	65.510	82.920	79.230
Yulaf	59.310	70.310	76.970
Kiraz	83.570	62.700	61.460
Kuru Soğan	39.380	48.520	54.140
Lahanagiller	53.310	50.240	50.150
Mantar	26.380	29.560	39.400
Balkabağı	33.120	33.420	33.280
Erik	46.690	45.250	27.040
Salatalık	29.770	26.680	24.620
Kuru bezelye	31.780	38.670	24.510
Armut	25.950	22.360	20.330
Yağlık tohum	15.770	18.030	17.600
Üzümsü meyveler	18.210	17.460	15.630
Yeşil fasulye	15.600	13.600	14.090

Şeftali ve nektarin	24.030	29.180	12.670
Kavun	15.240	14.820	12.520
Çeltik	13.420	11.030	11.740
Kayısı	14.330	25.490	10.620
Tahıllar	17.850	22.840	9.250
İspanak	8.280	8.390	8.890
Kiraz	12.020	10.470	8.610
Marul	8.730	8.510	7.800
Karnabahar ve brokoli	20.100	18.880	7.240
Çilek	5.380	5.240	6.140
Kuşkonmaz	5.740	6.710	5.800
Ceviz kabuklu	5.770	6.820	5.460
Sarımsak	7.930	7.120	5.210
Yaprak Tütün	6.650	6.110	5.090
Frenk üzüm	4.750	4.550	4.070
Taze sebzeler	5.570	4.740	3.210
Yumuşak çekirdekli meyveler	2.720	2.800	2.560
Bakla	1.810	1.540	1.270
Baklagiller	490	1.120	1.270
Pırasa	1.310	1.480	1.170
Keten	1.400	1.480	1.170
Sert çekirdekli meyveler	520	500	1.070
Patlıcan	990	800	830
Ahududu	1.260	1.110	490
Kestane	150	200	250
Acı bakla	260	320	200
Fındık kabuklu	140	170	190
Hububat, karışık	-	-	140
Kabuklu badem	110	130	130
Enginar	30	50	70
Yabanmersini	30	40	40

Kaynak: FAO STAT, 2022

HAYVANSAL ÜRETİM

HAYVANSAL ÜRETİM (ton- adet)

Ürün	2018	2019	2020
yumurta (Bin Adet)	2.539.100	2.577.600	2.540.600
Tam yağlı inek sütü	1.948.830	1.962.780	2.014.330
Domuz eti	467.100	462.060	455.720
Tavuk eti	326.730	335.570	354.480
yumurta	139.651	141.768	139.733
Hindi eti	79.360	78.260	80.760
Sığır eti	30.180	30.820	29.150
Ördek eti	92.870	90.850	63.350
Doğal bal	29.000	1.800	14.000
Tam yağlı keçi sütü	3.280	3.010	3.060
Tam yağlı koyun sütü	1.650	1.580	1.610
Koyun eti	1.580	1.570	1.040
Keçi eti	220	230	80
Kaz eti	26.445	-	-
At eti	151	-	-
Tavşan eti	5.641	-	-
Yağlı yün	3.744	-	-

Kaynak: (FAO STAT, 2022)

HAYVAN VARLIĞI

Ürün	2018 (Adet)	2019 (Adet)	2020 (Adet)
Tavuk	31.844.000	30.658.000	30.874.000
Ördek	4.695.000	4.894.000	4.498.000
Domuz	2.872.000	2.634.000	2.850.000
Hindi	2.905.000	2.842.000	2.663.000
Tavşan	1.169.000	1.178.000	1.210.000
Kaz	1.189	1.335.000	1.173.000
Koyun	1.109.000	1.061.000	944.000
Sığır	885.000	909.000	933.000
Keçi	65.000	63.000	47.000
Bufalo	7.000	6.000	7.400
Arı	844.000	-	-
At	53.000	-	-

Kaynak: (FAO STAT, 2022)

ORMAN ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ

Ürün	2018	2019	2020	Birim
Odun yakıtı, iğne yapraklı olmayan	2.712.411	2.584.104	2.584.104	m ³
Kereste ve kaplama kütükleri, iğne yapraklı	1.189.243	1.118.281	1.118.281	m ³
Talaşlar ve parçacıklar	940.000	986.000	986.000	m ³
Diğer kâğıt ve karton	837.928	867.223	867.223	Ton
Kasa malzemeleri	683.205	690.488	690.488	Ton
Diğer endüstriyel yuvarlak ağaçlar, iğne	607.241	552.421	552.421	m ³
Kütük, yuvarlak ve yarma, iğne yapraklı	509.798	521.308	521.308	m ³
Kurtarılan kâğıt	500.000	500.000	500.000	Ton
MDF/HDF	391.000	430.312	430.312	m ³
Kütük, yuvarlak ve yarma, iğne yapraklı	422.107	402.896	402.896	m ³
Sunta	363.287	363.287	363.287	m ³
Kereste, iğne yapraklı olmayan tümü	372.920	350.656	350.656	m ³
OSB	335.000	335.000	335.000	m ³
Kereste ve kaplama kütükleri, iğne yapraklı	153.518	156.152	156.152	m ³
Kütük, iğne yapraklı	139.690	142.806	142.806	m ³
Diğer endüstriyel yuvarlak ağaçlar, iğne	156.120	140.550	140.550	m ³
Ambalaj kâğıtları	126.686	130.258	130.258	ton
Odun yakıtı, iğne yapraklı	105.566	99.711	99.711	m ³
Kontrplak	58.424	67.227	67.227	m ³
Kaplama levhalar	45.896	46.647	46.647	m ³
Ev ve temizlik kâğıtları	21.165	41.762	41.762	Ton
Çözülebilir odun hamuru	21.000	21.000	21.000	Ton
Ahşap artıkları	20.000	20.000	20.000	m ³
Diğer lif levha	17.000	18.709	18.709	m ³
Diğer yığınlar	7.671	13.258	13.258	ton
Ahşap paletler	9.752	10.784	10.784	ton
Baskı ve yazı kâğıtları	6.000	6.188	6.188	ton
Baskı ve yazı kâğıtları, kaplanmış	5.000	5.157	5.157	ton
Karton	6.872	4.715	4.715	ton

Kaynak: (FAOSTAT, 2022)

DIŞ TİCARET

Yıllar	İhracat			İthalat		
	Genel	Tarım	%	Genel	Tarım	%
2019	122	10	8,1	117	7	5,9
2020	120	11	9,1	113	7	6,1
2021	141	12	9,2	139	8	5,7

Kaynak: Trademap, 2022 (Milyar ABD doları)

Dünya ithalatındaki payı **%0,6**, Dünya ihracatındaki payı **%0,6**

DIŞ TİCARET ORTAKLARI

Macaristan'ın Ürün İhraç Ettiği İlk 5 Ülke

Almanya, İtalya, Romanya, Slovakya, Avusturya

Türkiye 18. Sırada

Macaristan'ın Tarımsal Ürün İhraç Ettiği İlk 5 Ülke

Almanya, Romanya, İtalya, Avusturya, Polonya

Türkiye 25. Sırada

Macaristan'ın Ürün İthal Ettiği İlk 5 Ülke

Almanya, Çin, Avusturya, Slovakya, Polonya

Türkiye 22. Sırada

Macaristan'ın Tarımsal Ürün İthal Ettiği İlk 5 Ülke

Almanya, Polonya, Slovakya, Hollanda, Avusturya

Türkiye 19. Sırada

Kaynak: (Trademap, 2022)

MACARİSTAN'IN İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ

Ürünler	2017	2018	2019	2020	2021
Mısır	582,1	440,5	530,5	678,2	720,6
Köpek veya kedi maması	485,5	532,0	556,0	603,0	709,4
Buğday ve mahlut	513,1	390,4	415,5	520,3	552,0
Denatüre edilmemiş etil alkol >%80	327,9	351,6	415,5	409,3	506,1
Gıda müstahzarları, b.b.	255,8	282,4	304,2	364,7	392,8
Ayçiçeği veya aspir yağı	287,3	283,3	271,6	267,2	390,0
Ham ayçiçeği tohumu veya aspir yağı	210,2	224,5	219,9	213,5	312,3
Ekim için mısır tohumu	286,0	290,5	301,1	298,5	285,0
"Sweetcorn ""Zea Mays var. Saccharata"", sirke veya . . .	198,4	228,4	205,8	228,1	251,6
Düşük erusik asitli kolza veya kolza tohumları	309,8	282,8	311,9	278,9	243,4
Toplam	9.551,2	9.704,2	9.956,7	10.391,3	11.937,2

Kaynak: (Trademap, 2022)(Milyon ABD doları)

MACARİSTAN'IN TARIM ÜRÜNÜ İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 ÜLKE

Ülkeler	% Pay
Almanya	14,6
Romanya	13,5
İtalya	12,9
Avusturya	8,8
Polonya	5,1
Slovakya	5
Çekya	4,1
Hırvatistan	3,4
Hollanda	3,2
İngiltere	3

Türkiye 25. Sırada yer almaktadır. (%0,7)

MACARİSTAN'IN İTHAL ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ

Ürünler	2017	2018	2019	2020	2021
Gıda müstahzarları	275,1	308,9	312,2	318,5	364,9
Yağ keki ve diğer katı artıklar	170,5	168,6	161,6	146,2	227,7
Köpek veya kedi maması	116,1	140,8	148,1	186,6	226,2
Ekmek, pasta, kek, bisküvi ve diğer fırıncılık ürünleri	135,0	167,8	193,5	198,3	219,9
Ayçiçeği tohumları	111,2	110,2	118,4	114,8	193,5
Peynir	139,6	153,3	164,9	171,3	188,8
Domuz eti	177,1	175,1	209,3	188,2	181,4
Et, sakatat, kan veya böceklerden sosis ve benzeri ürünler	122,2	134,0	151,9	157,9	158,2
Tütün içeren sigaralar	107,5	116,9	128,9	140,0	149,6
Hayvan beslemede kullanılan müstahzarlar	109,0	144,0	153,1	138,2	145,5
Toplam	5.720,7	6.179,6	6.451,2	6.657,6	7.798,0

Kaynak: Trademap, 2022 (Milyon ABD doları)

MACARİSTAN'IN TARIM ÜRÜNÜ İTHAL ETTİĞİ İLK 10 ÜLKE

Ülkeler	% Pay
Almanya	18,2
Polonya	13
Slovakya	9,2
Hollanda	8,1
Avusturya	7,7
Romanya	6,6
İtalya	6
Çekya	5,2
Fransa	3,8
İspanya	3,8

Kaynak: Trademap, 2022 (Milyon ABD doları)

Türkiye 19. Sırada yer almaktadır. (% 0,6)

ORMAN ÜRÜNLERİ İTHALATI

HS Kodu	Ürünler	2019	2020	2021
481910		154,0	163,4	179,6
481092		104,8	107,5	128,4
440712		69,4	66,3	117,7
440711		48,8	59,2	102,7
481920		84,6	92,3	99,9
TOPLAM		2.143	2.172	2.743

Kaynak: (Trademap, 2022)(Milyon ABD doları)

Orman Ürünü İthalat Partnerleri: Almanya %17,3 Slovakya %12,9 Avusturya %12,8

ORMAN ÜRÜNLERİ İHRACATI

HS Kodu	Ürünler	2019	2020	2021
480519		130,2	111,3	178,2
481910		138,0	128,5	147,1
481920		95,4	126,6	141,5
441810		100,2	105,2	140,3
481159		138,9	127,2	127,4
TOPLAM		1.718	1.711	2.121

Kaynak: (Trademap, 2022)(Milyon ABD doları)

Orman Ürünü İhracat Partnerleri: Avusturya %12,8 Almanya %11,5 İtalya %10,5

TÜRKİYE-MACARİSTAN TİCARETİ

Yıllar	İhracat			İthalat		
	Genel	Tarım	%	Genel	Tarım	%
2019	1.423	34	2,4	1.308	135	10,3
2020	1.263	42	3,3	1.470	111	7,6
2021	1.399	41	2,9	1.645	104	6,3

Kaynak: (Trademap, 2022)(Milyon ABD doları)

TÜRKİYE'NİN MACARİSTAN'A İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ

Ürünler	2017	2018	2019	2020	2021
Ayçiçeği tohumları	6,42	5,70	7,74	9,96	9,55
Kakao içermeyen şekerlemeler, dahil. beyaz çikolata (sakız hariç)	1,26	0,97	1,75	4,05	3,17
Domates, taze veya soğutulmuş	0,43	1,46	2,26	2,54	2,98
Ekim için mısır tohumu	1,23	0,04	1,07	4,31	2,89
Biber veya Pimenta cinsinin taze veya soğutulmuş meyveleri	0,44	1,15	1,02	1,10	1,66
"Taze veya kuru limonlar""Citrus limon, Citrus limonum"" ve misket limonları ""Citrus aurantifolia, Citrus.	2,12	2,81	2,25	1,80	1,43
Kakao içeren çikolata ve diğer müstahzarlar	0,77	0,74	1,15	0,79	1,27
Taze veya kurutulmuş yabancı otlar ve benzeri narenciye melezleri	0,07	0,54	1,36	1,42	1,21
Pişirme ile elde edilen meyve reçelleri, jöleler, marmelatlar, püreler veya macunlar	0,17	0,16	0,14	0,19	1,18
Taze veya kuru incir	0,91	0,88	0,69	0,80	1,15

Kaynak (Trademap, 2022)(Milyon ABD doları)

TÜRKİYE'NİN MACARİSTAN'DAN İTHAL ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ

Ürünler	2017	2018	2019	2020	2021
Canlı sığırlar (damızlık için safkanlar hariç)	82,52	94,27	56,71	37,06	27,33
Hububat tohumu	3,39	0,86	0,31	4,63	13,17
Köpek veya kedi maması	5,15	5,93	7,06	9,09	9,97
Damıtma ürünleri artıkları, tortuları	8,74	11,67	14,04	11,94	8,22
Soslar ve hazır soslar için hazırlıklar; karışık çeşniler ve baharatlar (soya hariç,	1,91	3,62	3,11	4,64	5,86
Arpa (ekim için tohum hariç)	9,72	2,39	2,38	0,00	5,48
"Tatlı Mısır""Zea Mays var. Saccharata""	8,00	7,30	3,64	3,00	4,31
Gıda müstahzarları, b.b.	3,92	3,94	4,27	3,77	3,31
Canlı koyun	0,41	6,80	8,54	7,51	3,29
Damızlık için safkan sığır	17,08	19,29	2,44	2,21	2,93

Kaynak: (Trademap, 2022)(Milyon ABD doları)

TÜRKİYE'DEN MACARİSTAN'A İHRAÇ POTANSİYELİ YÜKSEK ÜRÜNLER

Potansiyel Ürün	Macaristan'ın Dünyadan İthalatı (milyon \$)	Türkiye'den İthalatı (Milyon \$)	TR'nin Dünyaya İhracatı (milyon \$)	Macaristan'ın İthalat Partnerleri
Tatlı Bisküvi ve Gofretler	331,14	0,49	1189,95	Almanya 27,2 Polonya 17,8 Çekya 12 İtalya 11,8 Avusturya 7,5 (Türkiye 0,1)
Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	328,5	1,4	688,42	Almanya 29,7 Polonya 13,6 Slovakya 9,5 İtalya 8,1 Çekya 7,7 (Türkiye 0,5)
Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler	177,35	0,17	279,51	Avusturya 22,3 Çekya 18,4 Polonya 15,9 Almanya 10 İrlanda 7,1
Soslar ve müstahzarları; çeşni/lezzet verici karışımlar; hardal unu, irmiği ve hazır hardal	83,01	0,08	71,96	Almanya 26,7 Avusturya 15,4 Polonya 12,7 Hollanda 10,4 Slovakya 6,9 (Türkiye 0,1)
Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	75,16	2,77	933,72	İspanya 27,6 Almanya 24 Yunanistan 11,3 Hollanda 7,6 Bulgaristan 6,6 (Türkiye 3,3)
Konserve Sebze (Bezelye, patates, zeytin, fasulye vb.)	73,44	0,27	266,13	Polonya 24,9 Fransa 15,2 Almanya 14,3 Çekya 11,6 İtalya 9,2 (Türkiye 0,3)
Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	66,86	3,48	635,9	Almanya 29,5 Polonya 25,7 İspanya 5,9 Belçika 5,6 Slovakya 5,5 (Türkiye 5)

YATIRIM ORTAMI

Yatırım Yapılabilecek Tarım Sektörleri

- Tarım sektöründe tüm tedarik zincirini denetleme kapasitesine sahip ve bu konuda uzmanlığa sahip sistem entegratörü şirketler için büyük bir potansiyel vardır.
- Macaristan, geleneğe dayanan istikrarlı bir arazi mülkiyeti sistemine sahiptir ve hassasiyet alanlarında tarım ve yeni teknolojilerin kurulması yatırımcılar için büyük bir fırsat sağlar.
- Çeşitli alanlarda çalışan yaklaşık 220 Ar-Ge merkezi bulunmaktadır. Yaklaşık 2.000 araştırmacı ve bilim insanı istihdam eden Macar tarımı hala geleneksel teknolojilere dayanmaktadır. Bu nedenle bilgi ve teknoloji transferi mükemmel bir yatırım fırsatı olarak ortaya çıkmaktadır.
- Son zamanlarda kuş gribi nedeniyle yeni düzenlemeler nedeniyle hayvancılıkta bazı sorunlar yaşanmıştır. Bu düzenlemelerin gereklilikleri sermaye yoğunudur, ancak aynı zamanda potansiyel bir yatırım alanı oluşturmaktadır.
- Macaristan'ın tarım ve gıda endüstrisi, AB merkezlidir. Avrupalı olmayan şirketler için yaklaşık 500 milyon AB vatandaşıyla oluşan devasa bir pazara ulaşmayı sağlamaktadır. Rus, Balkan ve Doğu Avrupa pazarları da yakın mesafededir.
- Karşılaştırmalı üstünlük üzerine araştırmalar Macaristan'ın gıda sanayi ürünleri ihracatında avantajları olduğunu gösteriyor. Tahıllar, et, şeker ve hayvancılık ihracatı özellikle yatırım yapmak için kazançlı alanlardır.

Kaynak: (Anonim c, 2022)

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

İhracat ve yabancı yatırım odaklı büyüme politikalarını benimsemiş olan Macaristan için ülkeye doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının çekilmesi büyük önem taşımaktadır. Macaristan AB üyesi olduktan sonra, yatırım teşviklerini AB normlarına uygun hale getirmiştir. Macaristan AB müktesebatına uygun yeni teşvik yöntemlerini uygulamaya sokarak ülkeye sermaye akışını devam ettirmeye çalışmaktadır. Kurumlar vergisi oranının düşürülmesi, eğitim ve AR-GE maliyetlerinin azaltılması, kalkınmaya yönelik daha avantajlı uygulamaların hayata geçirilmesi ve AB fonlarından da kaynak aktarımının gerçekleşmesiyle, Macaristan'a AB üyeliği ertesinde de doğrudan yabancı sermaye girişi devam etmiştir.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	171 368	21 445	17 250	17 400	18 500	19 650	20 125
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	109,43	11,80	9,60	8,10	7,00	6,60	6,40
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	496 521	517966	535 217	552 617	571 117	590 767	610 892
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	- 168,482	- 19 071	- 7 125	- 5 250	- 1 250	2 500	4 500
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	411 927	430 998	438 124	443 374	444 624	442 124	437 624

Kaynak: EIU *Tahmin

Macaristan'daki yatırım ortamına, teknik engellere ve diğer detaylı bilgilere Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan "[Macaristan Pazar Bilgileri](#)" dosyasından ulaşılabilmektedir.

Kaynak: (Anonim b, 2022)

BANKACILIK

Macaristan AB üyesi olmakla birlikte EuroZone dışındadır. Başbakan Viktor Orbán Macaristan'da kişi başına düşen GSYİH'nın, Euro Bölgesi ortalamasının %90'ına ulaşınca kadar geçiş olmayacağını ilan etmiştir.

Macar bankacılık sektörü 41 kurumdan oluşmaktadır. Bunların arasında 21 ticari banka, 8 yabancı banka şubesi, 5 ipotek bankası, 4 yapı kooperatifi ve 3 ihtisas bankası bulunmaktadır. 2019 yılı, ilgili ticari bankalar da dahil olmak üzere kooperatif sektörünün nihai konsolidasyonu yılı olmuştur. 2019 Nisan ayı sonunda üç banka ve bir kooperatif birleşirken, Ekim sonunda bu yeni kuruluş başka bir ticari banka ve 11 tasarruf kooperatifi ile birleşmiştir. Macaristan'ın küçük tasarruf bankaları 2019'da birleşerek üçüncü en büyük bankayı (Takarékbank) oluşturmuştur.

1 Ocak 2021'den itibaren yürürlüğe giren yeni bir yasal düzenleme ile; online yazarkasa kullanan tüm işletmeler ve hizmet sağlayıcılar (ör. mağazalar, lokantalar, araba tamircileri), müşterilerine sürekli olarak kullanılabilen elektronik ödeme seçeneği sunmakla yükümlü hale gelmişlerdir.

Kaynak: (Anonim b, 2022)

VERGİLENDİRME

Merkezi Vergiler

Katma Değer Vergisi (KDV) (AFA):

KDV, malların satışı ve hizmetlerin temini üzerine ödenir. Malların ithalatı, malların Topluluk (AB) içi satın alımları ve vergilendirilebilen yabancı kişiler tarafından vergilendirilebilen Macar kişilere verilen belirli hizmetlerin satın alınması üzerinden KDV ödenmektedir. Macaristan sınırları içinde mal veya hizmet tedarik eden tüm işletmelerin KDV ödemesi gerekmektedir. Küçük işletmeler belli koşullar altında KDV muafiyetine tabidirler.

Macaristan'da 4 çeşit KDV oranı uygulaması bulunmaktadır: Standart oran: %27,; Merkezi ısıtma, temel gıdalar (ekmek ve süt ürünleri), restoranlar (alkollü içecekler, şışelenmiş ve kutu alkolsüz içecekler hariç), internet erişimi, sinema, tiyatro ve gösteriler gibi kültürel hizmetlere erişim: %18; Bazı eczacılık ürünleri ve engelliler için cihazlar, sahne sanatları, kitaplar, günlük gazeteler, ticari konaklama hizmetleri, bazı hayvanlar (stock animal), et, balık ve yumurta: %5 (Pandemi ile birlikte paket servis yapan gıda işletmelerinin satışlarındaki KDV oranı da %5'e düşürülmüştür.; Finansal hizmetler, bankacılık, sigorta, eğitim, spor, radyo, televizyon, posta hizmetleri: %0

Gelir Vergisi:

Macaristan'da, kişisel gelir vergisi yıllık %15 olarak belirlenmiştir. Şirketler, bu tutarı çalışanlarının maaşlarından (sosyal katkı paylarıyla birlikte) keser. Böylece çalışanlar net ücretlerini alırken, işveren şirket de kişisel gelir vergilerini Vergi Kurumuna aktarır.

1 Ocak 2020 tarihinden itibaren 4 veya daha fazla çocuğu olan anneler, çalışma ile elde ettikleri gelirden kişisel gelir vergisi ödemek zorunda değildir.

1 Ocak 2022 tarihinden itibaren ise 25 yaşını doldurmamış gençler, çalışma ile elde ettikleri gelirden kişisel gelir vergisi ödemek zorunda değildir.

Yine 1 Ocak 2022'den itibaren, bireylerin kripto para işlemlerinden elde ettikleri gelir, ayrı bir vergiye tabi gelir olarak kabul edilmektedir ve %15'lik bir kişisel gelir vergisi ödenmesi gerekmektedir.

Kurumlar Vergisi: 2017 yılında kurumlar vergisi oranı %9'a düşürülmüştür.

Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) (Excise Duties):

Macaristan tarafından, alkol ve alkollü içecekler, tütün ürünleri ve bazı yakıt ürünlerinde değişen oranlarda özel tüketim vergisi uygulanmaktadır. Macar yasalarına göre, içeriğinde en az %1,2 oranında alkol bulunan içecekler "alkollü içecek" kabul edilmektedir.

Ulusal Vergi ve Gümrük İdaresi Kurumu (NAV), ÖTV'den (ve özel damıtıcıların özel tüketim vergisi için Belediye Vergi Makamları) sorumludur. Avrupa Birliği'nin özel tüketim kuralları Macaristan'da uygulanmaktadır. Mineral yağlar, alkol ve alkollü içecekler, ara alkollü ürünler, tütün ürünleri özel tüketim vergisine tabidir.

Güncel ÖTV oranları aşağıdaki gibidir:

- Mineral yağlar: 28 Şubat 2022 tarihi itibarıyla benzinin özel tüketim vergisi bin litre başına 115.000 HUF ve gazyağının özel tüketim vergisi bin litre başına 105.350 HUF'dir,
- Alkol ürünleri: Alkollü içki imalatı için hizmet alınması durumunda (contract distillation), yıllık 50 litreye kadar özel tüketim vergisi yoktur, 50 litrenin üzerindeki miktar için vergi hektolitre başına 333,385 HUF'dur. Özel içki imalathanelerinde (ev vs.), özel tüketim için yılda 86 litreye kadar özel tüketim vergisi yoktur,
- Bira: Alkol derecesi başına ve hektolitre başına 1,620 HUF, mikro bira fabrikasında üretilen bira için alkol derecesi ve hektolitre başına HUF 810,
- Şaraplar: Üzüm şarapları ve belirli üzüm şarapları ve köpüklü su karışımı için HUF 0; diğer meyve türlerinden yapılan şaraplar için hektolitre başına 9,870 HUF,
- Köpüklü şaraplar: Hektolitre başına 16.460 HUF,
- Ara alkollü ürünler: Hektolitre başına 25.520 HUF,
- Sigaralar: 1 Nisan 2021- : Bin sigara başına 26,000 HUF, ilaveten perakende satış fiyatının %23'i, ancak bin sigara için en az 39,300 HUF ödenmesi gerekir,
- Purolar ve sigarillolar: Perakende fiyatın%14'ü, ancak bin puro veya sigarillo için en az 4.400 HUF,
- İnce kesilmiş tütün ve diğer tütün: 1 Nisan 2021 - : Kilogram başına 23.600 HUF,
- Doldurma sıvıları (nikotin içeriğinden bağımsız olarak): 1 Nisan 2021 - : 30 HUF/mililitre,
- Dumansız tütün ürünü: 1 Nisan 2021 - : 23.600 HUF/kilogram,
- Sigarayı değiştirmek için nikotin içeren bir ürün için: 1 Nisan 2021 - : 23.600 HUF/kilogram,
- Tütün içeren veya tütünle birlikte tüketilen diğer sarf malzemeleri: Tek kullanımlık tütün ürünleri ile birlikte tüketilen ürünlerde tütün başına 15 HUF, mililitre başına sıvı HUF 70.

Macaristan'daki vergilendirme usullerine ve vergilendirme ile alakalı diğer detaylı bilgilere Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan "[Macaristan Pazar Bilgileri](#)" dosyasından ulaşılabilmektedir.

Kaynak: (Anonim b, 2022)

KAYNAKÇA

- Anonim a. 2022,. *Macaristan Ülke Profili*. Ticaret Bakanlığı Resmi İnternet Sayfası: https://ticaret.gov.tr/data/5ede2f2613b876697046a213/Macaristan_2022.pdf Erişim tarihi: 01.09.2022
- Anonim b. 2022. *Macaristan Pazar Bilgileri*. Ticaret Bakanlığı Resmi İnternet Adresi: https://ticaret.gov.tr/data/5ea40c9d13b87633206feb3c/Macaristan%20Pazar%20Bilgileri_2022.pdf Erişim tarihi: 25.09.2022
- Anonim c. 2022 "*General Overview for Investors in Hungary's Agriculture and Forestry Industry*". Macaristan Yatırım Ajansı Resmi İnternet Sayfası: http://www.investhipa.hu/images/hipa_kiadvany_agriculture.pdf Erişim tarihi: 01.09.2022
- DTÖ. 2022 "*Climate Change Knowledge Portal*". Dünya Ticaret Örgütü İklim Değişikliği Bilgi Portalı: <https://climateknowledgeportal.worldbank.org/country/hungary/climate-data-historical> Erişim tarihi: 01.10.2022
- DTÖ. 2022. "*Prefential Trade Arrangements*". Dünya Ticaret Örgütü Resmi İnternet Sayfası: <http://ptadb.wto.org/Country.aspx?code=348> Erişim tarihi: 09.10.2022
- FAOSTAT. 2022. *Faostat Veritabanı*. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Resmi İnternet Sayfası: <https://www.fao.org/faostat/en/#data/RL> Erişim tarihi: 13.09.2022
- Resmi Gazete. 2022. *Resmi Gazete arşivi*. T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete: www.resmigazete.gov.tr Erişim tarihi: 15.09.2022
- TOB. 2022. *Anlaşma ve Protokoller*. Tarım ve Orman Bakanlığı, AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İkili İlişkiler ve Protokol Daire Başkanlığı: <https://www.tarimorman.gov.tr/ABDGM/Menu/74/Anlasma-Ve-Protokoller> Erişim tarihi: 02.09.2022
- Trademap. 2022 *Trademap*. International Trade Center "Trademap" Veritabanı: www.trademap.org Erişim tarihi: 22.08.2022

Bu çalışma, Ülkemiz ve Macaristan arasında tarım ve ormancılık alanlarındaki ilişkileri ortaya koyarken, Macaristan'da yatırım yapabilecek Türk iş insanlarına yardımcı olmak amacıyla; Tarım ve Orman Bakanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır.

Budapeşte Ticaret Müşavirliği İletişim Bilgileri:

Adres:

Telefon Numaraları

E-posta

1061 Budapest Andrassy út 5. 2/5

+36 1 479 06 89 / +36 1 344 49 98

budapeste@ticaret.gov.tr

Budapeşte Büyükelçiliği İletişim bilgileri;

Adres:

Telefon Numaraları:

Acil Durum / Nöbetçi Telefon Numarası

E-posta

1062 Budapest Andrassy ut 123 / Hungary

+36 1 478 91 00

+36 1 478 91 30 / +36 70 355 72 33

embassy.budapest@mfa.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için;

Gonca ÇAKAN ALTINYOLLAR
Tekniker
İkili İlişkiler ve Protokol Daire Başkanlığı
0312 287 3360 – dâhili: 4630
gonca.altinyollar@tarimorman.gov.tr

Tolgahan BAHTİYAR
AB Uzmanı / Ülke Masaları Sorumlusu
İkili İlişkiler ve Protokol Daire Başkanlığı
0312 287 3360 – dâhili: 4633
tolgahan.bahtiyar@tarimorman.gov.tr